

Ses Duyabilmek

Hearing a Voice

Yrd. Doç. Dr. Zeynep Kevser şerefoğlu Danıř¹

Sessizliği Söylemek -Dindar Kadın Edebiyatı, Cinsiyet ve Beden-,

Elifhan Köse

İletişim Yayınları, 1.baskı, İstanbul 2012, 255 s.

Sessizliği Söylemek, eserin alt başlığında ifade edildiği üzere, “dindar kadın edebiyatı”, “cinsiyet ve bedene dair” siyaset bilimi sahasında yazılmış bir doktora tezinin kitaplaşmış hâlidir.

“Beden ve Terbiye” ile “İslâm, Beden Terbiyesi ve Türkiye’de Dindar Kadın Yazınında Beden” başlıkları, kitabın iki ana bölümüne ait. İlk bölümde Ortaçağ kilise hayatından başlayan beden ve iktidar söylemi, genel referanslar eşliğinde kitabın sayfalarına taşınıyor. Bu bölüm ilerleyen sayfalarda genel olarak beden, kadın ve Türkiye özelinde Cumhuriyet sonrası çizilen kadın imajına dair bir döküm oluşturuyor. Cumhuriyet’in ilânını müteakip doğurganlığın yükünü kadına devreden, ona “yavuz ve yiğit Cumhuriyet nesilleri” yetiştirmesi gerekliliğini vaaz eden, kadının üzerindeki “dinî otorite baskısı”nı kaldırdığını iddia ederken, “ahlâken bozulmamışlık”, “çalışkanlık”, “fedakâr annelik” gibi pozitif niteliklere anlam kazandırarak, “annelik ve zevcelik dozu baskın” bir kadınlığı, “milletin anaları” “milli ruhun temsilcisi”, “milli özün simgesi” paradigmalarıyla perçinleyen Kemalist muhafazakâr söylemi vermedeki başarısı yanında, bu başlangıcın, dindar kadın edebiyatına ancak uzaktan ve kısıtlı çehreden bir giriş olarak addedilebileceğini belirtmek gerekiyor.

“İslâm, Beden Terbiyesi ve Türkiye’de Dindar Kadın Yazınında Beden” adını taşıyan ikinci bölümde, üç temel nokta öne çıkarılmış: “İslâmi Sosyo-Biyoloji: Fitrat”, “Ataerkinin Yenilenmesi” ve “İslâmcılığın Beden ve Terbiye Unsurları: Hiyerarşilerin Yararılması”. Kitabın hedeflediği konuya girme çalışması, bu noktadan sonra başlıyor.

Kitabın giriş kısmında, “Hidayet Edebiyatı” ve “Dindar Kadın Edebiyatı” ifadelerine değinen ve amacının adlandırma ve dönemselleştirme çabasına girmeksizin, “güncel siyasetin tesettür söylemi gibi ‘cinsiyet’ odaklı meseleler üzerinde yoğunlaşan, Kemalizm-İslâmcılık ikiciliğine saplanmış yapısına yönelik bir sınır aşımı denemesi yapmak” olduğunu söyleyen yazarın, bu cümle ile hedefinin ve “sınır aşımı deneme-

1 Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi, zkserefoğlu@fsm.edu.tr

si”nden muradının ne olduğu vazıh şekilde anlaşılmasa da, yayınevının kitabın arka kapağında yer alan kısa tanıtımı için uygun gördüğü cümle, hedefi biraz daha anlaşılır kılıyor: “Elifhan Köse, bu edebiyatın üreticilerinin, hem modernlikle ve Kemalizmle, hem İslâmcılıkla, hem de kendi kendileriyle hesaplaşan arayışlarına dikkat çekiyor.”

Dindar Kadın Edebiyatı alt başlığının altını doldurmak için eserleri incelenmek üzere belirlenen isimler: Cihan Aktaş, Fatma Karabıyık Barbarosoğlu, Yıldız Ramazanoğlu, Nazife Şişman ve Sibel Eraslan. Bu isimlerin seçiliş nedeni “entelektüel düzeyleri ve sahip oldukları metin zenginlikleriyle öne çıkıyor” olmaları şeklinde açıklanmış ve bu yazarların, “kendilerinden önceki Emine Şenlikoğlu, Sevim Asımgil gibi hidayet romanı yazarlarından farklı olarak edebî/estetik kaygılara sahip” olduğu söylenmiş. Ancak bu iki yazarın değil, “karşılaştırma imkânı sunması açısından”, “geleneğin içerisinde yer alması” dolayısıyla yalnızca Şule Yüksel Şenler’in *Huzur Sokağı* ve Şerife Katırcı’nın *Müslüman Kadının Adı Var* adlı eserleri, “Hidayet Edebiyatı” kategorisinde incelenmiş. Ne var ki, kitap boyunca bu eserler eliyle “Hidayet Edebiyatı” ve “Dindar Kadın Edebiyatı” şeklinde zamansal/dönemsel olarak ayrılan bu iki roman dünyasının -o da çok sınırlı- karşılaştırmasına, sadece *Tesettür* bahsinde rastlıyoruz.

Adı geçen yazarların “edebî metinlerinin yanı sıra, siyasi ve ideolojik yazıları da bulunmaktadırlar ama elinizdeki kitap edebî metinlerle kendini sınırlı tutmuştur. Bu seçimin nedeni dindar kadınların, yaşadıkları parçalanma deneyimleri edebiyatta kolayca dışa vururlarken, siyasal yazılarında daha çelişkisz, total bir ideolojik kimlik sunmalarından kaynaklanır” (s. 10) şeklindeki önemli ve tutarlı perspektiflerinin, vaat edilmesine rağmen eser boyunca korunamamış olması ise, eserde kimi çıkarımları işlevsiz kılmaktadır. Örnek alıntının, edebî bir metinden mi, fikrî bir metinden mi; daha ötesi, bir romandan yahut hikâyeden mi olduğu, metni anlamlandırma ve bağlama oturtmada çok önemli iken; deneme, makale, röportaj ve edebî metinlerin karmaşık şekilde alıntılanması karşımıza çıkan önemli eksikliklerdendir.

Örneğin, Cihan Aktaş’ın *Modernizm’in Evsizliği ve Ailenin Gerekliği* adlı fikrî bir eserinden yapılan alıntıyı, Nazife Şişman’ın *Emanetten Mülke: Kadın Beden, Siyaset* adlı değerlendirmesi, onu, Barbarosoğlu’nun kendi edebî eserine dair yorumu takip ediyor. Arkasından *Huzur Sokağı*’ndaki dindar erkek profilini örnekleyen bir alıntıyı, Ramazanoğlu’nun hikâyesinden bir alıntı izliyor (s. 101-107). Buradaki önemli problem, Aktaş’ın gerçek insanlar ve gerçek hayatlara dair değerlendirmesi ile Ramazanoğlu’nun erkek-kazanç ilişkisinin son zamanlarda geldiği hâli babalar üzerinden örnekleyen edebî metni arasında hiçbir fark gözetilmemesi ve edebî metinlerin birçoğunun hayatın içinden gerçek bildirim değerlendirmeleri addedilmesinin önüne herhangi bir engel konulmamasıdır.

Yoğun ve birbirine geçişleri yedirilmemiş izlenimi uyandıran bilgi referansları, tanım ve teorik bilgilerden sonra edebî metin örneklerinin karşımıza aniden ve büyük oranda metinle bütünleşememe, bağlamına oturamama gibi sorunlarla çıkması, alıntılarla ilgili başka bir önemli husus.

Eserleri değerlendirilecekler listesinde ismi zikredilen Nazife Şişman'ın edebî bir metni olmamasına rağmen, alıntılarının edebî metinlerden olduğunun belirtilmesi; Halime Toros'un *Sahurla Gelen Erkekler ve Halkaların Ezgisi* adlı eserlerinden alıntılar yapılmasına, bu eserlerin yeni ve farklı dilinin görmezden gelinemezliği yazar tarafından "Halime Toros'un öyküleri söz konusu gerilimleri ve dindar kadınların gerilimlerle başa çıkma stratejilerini ortaya koyma konusunda sessiz kalmayacaktır" (s. 119) yahut başka bir yerde "Halime Toros bu hususta dindar yazında ayrıksı bir duruş ortaya koyar" (s. 164) gibi yargılarla belirtilmesine rağmen bu ismin girişte zikredilen isimlerin yanına eklenmemesi; Sibel Eraslan'ın Hz. Fatıma ve Hz. Hatice ile ilgili yazdığı biyografi çıkışlı edebî metinlerinin dışında edebi yönünü gördüğümüz iki önemli hikâye kitabının (*Balık ve Tango, Parçası Benden*) incelemede ve kaynakçada yer almaması; Cihan Aktaş'a ait *Bana Uzun Mektuplar Yaz* adlı eserin, kaynakçada Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'na ait görünmesi; Barbarosoğlu'nun *Hiçbir Yer* adlı eserinin kaynakçada 2010 baskısı kaynak gösterilmişken, alıntılar için 2004 baskısının kullanılması gibi eksiklik ve hatalar da göz ardı edilemeyenlerden.

Hidayet Şefkatli Tuksal'ın ismine, "Türkiyeli dindar kadınlar ataerkilliği tartışırken teolojik referanslardan faydalanmaktan çok, geleneksel ataerkil koruyuculuğu reddetmeyen, adalete yaslanan daha stratejik bir dil geliştirmişlerdir" cümlesinin hemen bitiminde, "İlâhiyat doktorası yapmış, burada istisna oluşturuyor" denilerek dipnot düşülmesine rağmen, Tuksal'ın kadın konulu hadislere yeniden baktığı tezinden örneklik görülüyor (*Kadın Karşıtı Söylemin İslâm Geleneğindeki İzdüşümleri*) yahut uzunca yer verilen klasik algılar yanında onun söylediklerine de yer verilmiyor. "Nitekim İslâm'da üreme odaklı, dişilik ve erillik özellikleri kesinleştirilmiş bir çift olma hali söz konusudur. Öte yandan kadının yaratılışının erkeğin kaburgasından olması, simgesel yaratma eyleminin, yani, 'ad koyma'nın ötesine geçerek ana-çocuk arasındaki biricik insan ilişkisini tersine çevirmekte ve erkek, kadının anası olarak belirlemektedir" (Berktaş, 1996, s. 54), (s. 69) alıntısında Berktaş'ın bu çıkarımına yer verilirken, Tuksal'ın adı geçmiyor. Bu hadise dair farklı yorumlar gündeme gelmiyor ve genellikle dinî muhteva ve örneklerle ilgili akış, Kur'an, hadis, Gazzâlî, Mernissi, Bouhdiba gibi pek çok kaynaktan elde edilen bilginin tek bir din algılayışı oluştururcasına peş peşe verilmesiyle dağınık ve tutarsız şekilde işliyor.

Eser isminde yer alan "dindar kadın edebiyatı" ibaresinin içi/altı, eserin bütününde değil, bunu yapmayı vadettiği ikinci bölümüne bile yazar sayısı, ismi, yazarların eserlerinin seçimi, metinlerin karşılaştırılması, edebî metne bakış ve onu ele alış biçimleri, edebî metnin çağrışım dünyası, anlam evreni, söz sanatları vb. imkânlarının göz önünde bulundurularak çözümlenmesi, gazete yazısının, röportajın, denemenin, hikâyenin, romanın (hatta dindar kadın yazını değil, edebiyatı başlığı için, "şiir nerede?" de sorulursa garip değildir) yahut makalenin form olarak düşüncüyü aktarış biçimindeki dile dair nüanslarının dikkate alınması gibi akademik çalışmadan beklenen evreler açısından dolmuyor ve alıntı metinleri, yeri geldikçe tanımlı amaca göre çekiştirilmiş ve yapılandırılmış metinler imajı uyandırıyor.

Örneğin, Barbarosoğlu'nun *Hiçbir Yer* adlı romanında “büyük adam olmak üzere kente gönderilen, ancak sahipsiz, yetim ve yersiz yurtsuz hisseden”, kent yaşamının kolaycılık, zenginlik ve gösterişe ayarlı gündemine ayak uyduramayarak taşralı kalan bir erkek; Şahin anlatılır. “Düzene ve modern konfora uyum sağlamış dindar erkek profillerinin tersi” olan Şahin’in “egemen bir erkek olmayı reddedişinin sonucu olarak erkekliğini kaybettiği”ni belirten yazar, buradan hareketle Barbarosoğlu'nun ataerkil birliğe çağrı yaptığı kanaatine varır. Barbarosoğlu, erkekleri “yeniden erkeksi bir takım değerleri üstlenmeye ve sorumluluk almaya davet etmesi hasebiyle, “geleneksel ataerkil birliğin çağrısını yapan bir öykücü” tanımlamasıyla karşı karşıyadır. Bu tanımlı izleyen değerlendirme cümlesinin, “Dindar kadınların erkeklerin itilmişliklerinin ve sorumsuzluklarının eleştirisinde ataerkil sistemin güçlenmesine duyulan bir ihtiyaç vardır” (s. 109) şeklinde olması, bir edebî metni anlamaya yönelik çok temel ve birinci basamak zaruretlerin; metaforların, üst dil imkânlarının, göndergelerin ve farklı bağlamlardaki mesajların dikkate alınmadığı, kimi alıntılardan sonra yapılan değerlendirmelerin, dindar kadın edebiyatını anlama çabasından ziyade, aksi söylemlere ve ilgisiz örneklerle rağmen bu edebiyatın anlatımlarını tanımlı/verili bir noktaya çekme çabası olduğu izlenimini uyandırmaktadır.

Özel hayatlarında İslâmî duyarlılıkları kollayan kadın edebiyatçıların, öykü ve romanlarında yaptıkları cesur özeleştiriler, kendi özel ve şahsî hayatlarında dini merkeze almanın uzağına düşmüş olmanın, evliliklerde sünnete dayalı bir hayatı yaşayamamanın yahut başkaca bir meselenin hikâye ve romanlarda sorgulanması, esasen yazarların ait oldukları topluluğa dair olumlu bir iyileştirme çabası ve kendine güven duygusu şeklinde yorumlanabilecekken; bu eleştiri, olsa olsa adına dindar kadın edebiyatı denilen bir tür için ancak olumlu bir atılım addedilebilecekken, tam da buradan malzeme devşirilerek yazarların topa tutulmaları araştırmacı için başarı addedilmemelidir. Örneğin eserlerde, babaya babalık rolleri ve vasıfları ile ilgili görevler hatırlatılmasının ve çocuk büyütmenin kadına ihale edilerek terazinin sarsıldığı bir toplumsal düzen eleştirisi yapılmasının, “erkeğin babalık vasfına sürekli vurgu yapılır. Dindar kadınlar ailede kadınların ezilmesinden ziyade erkeklerin yönetici konumlarının sarsılmasından ötürü ortaya çıkan ‘erkeklik kaybına’ karşı hassastırlar” (s. 107) şeklinde okunması, mevzuyu kavramaya ne kadar uzak kalındığının, belki de kalınmak istendiğinin apaçık bir göstergesidir.

Başka bir örnekte, Aktaş'ın *Uzun Cümle* hikâyesinin “sözü tek kişilik kalmış”, “ilişkisiz ve evsizliği” derinden hisseden dindar bekâr kahramanın, arkadaşının evini gözlediği sürede, içinden geçen cümleler olarak sunulan şu paragrafla karşılaşırız:

“Belki de ev işi perdelerdi odaya bu havayı veren veya daha doğrusu eşyaların benimsemişiydi, kadın ve erkek olarak kendilerine yüklenen rolleri sessizce benimsemiş insanların benimseyişi, dokunuşu, kullanım biçimiydi onlara özellik katan... Böyle bir ev havası oluşturacak, eşyalara ruhumdan katacak, sofralar donatacak gücüm kalmamış herhalde o da bunu anladı, diye düşündü.” (s. 177)

Arkadaşının evini gözleyip kendi evsizliğine gömülmüş olarak tasvir edilen bu kadın

kahramanın içinden geçen yukarıdaki cümlelerin; evdeki bilindik iş bölümünü, kadın ve erkek rollerini itirazsız ve tartışmasız şekilde kabul etmeyenlerin, bu çizili resmin içine girip ezber rolleri oynamak istemeyenlerin de olduğu, ev ve eşya bağıntısını kendinden öncekilerin ezberi üzerinden kurmak istemeyenlerin, kuramayacak olanların yahut kurmayanların da varlığı anlamındaki müthiş dinamizmi görülmemekte, en azından bu ezber bozan muhalif duruşun bu paragraf boyunca önemli varlığı bir seçenek olarak yazar tarafından işaret edilememektedir.

Yine Aktaş'ın Seni Dinleyen Biri adlı eserinde “Sessiz, sedasız ve ağırbaşlı davranmanın”, “erkeklerin beğendiği ve istediği tarzda yürümenin” Müslüman bir kadın için tanılı/verili sınırlılıklar olduğu, kız öğrencilere soru sormaya izin vermeyen, yoklama sırasında sınıftaki varlıklarını meşru saymadığı için onların isimlerini okumadan geçen hadis dersi asistanı üzerinden eleştirilirken, yazarın bu örneği, “dindar yazında gülmemek, beden ve ruhun taşkın davranışlarını kontrol altına almanın ifadesidir. Sessiz ve ağırbaşlı davranmak tesettürün gerektirdiği beden terbiyesinin olmazsa olmazlarıdır” girişi ile vermesi (s. 162) ve burada hadis asistanına yapılan eleştiriye dair tek kelime etmeden Aktaş'ın zaten eleştirdiği eril muhafazakâr bakışın tesettürlü kadına biçtiği davranış rollerini, dindar yazına ait bir özellik olarak belirtmesi anlaşılabilir bir durum değildir. Eser boyunca, bunun gibi, kavrayışın istemli ya da istemsiz uzağına düşülmüş pek çok örnek söz konusudur.

Sonuç olarak, “Dindar kadın kendi sesine sahip olmak ister. Fakat sessizliğin Müslüman dişilliklerinin terbiyevî ilkelerinden sayılması, dindar kadınları sürekli ve zorunlu olarak bir ‘iç konuşma’ âlemine itmiştir” (s. 169) gibi yerinde bir tespitten sonra -“bedenin sessizleştirilmesine ilişkin ayrıntılı kurallar içeren tesettür” tanımını çerçevesinde tesettürün, sesi de absorbe ettiği ve bunun hep böyle kaldığı yanlışından olsa gerek-hikâye ve romanlarda edebiyatın imkânları ile en eleştirel dozla bile konuşmaktan çekinmeyen kadınların kâh haykıran kâh toklaşan gümbrah ses tonları duyulmamıştır. Ses duyabilmek, ilk evvelâ ön yargısız açık bir kulak ister. Aksi halde çılgınlıkların bile birer cılız ses metaforuna indirgenmesi kaçınılmaz olur. Halime Toros'un sesini duyan ve onun hakkını teslim eden ve fakat nedense eser girişinde ismini vermeyen yazarın, incelediği diğer yazarların örneğin Ramazanoğlu'nun naif sesini, Aktaş'ın metafor yüklü sesini duyamadığını söylemek, abartı olmayacaktır.

Güzel bir çaba ve velût bir konunun, kapsamlı bakmaya yönelik geniş perspektifine rağmen, maalesef sadece dindar yazına değil, dile ve edebiyata da çok dışarıklı kalmış bir bakış açısında verime dönüşemediğinin altını çizmek gerekiyor. Kitaba dair yayınevinin arka kapağa düştüğü tanıtım yazısının devamına dönecek olursak, “İslâmcılık, tesettür, muhafazakârlık, kadın, toplumsal cinsiyet, gündelik hayat ve birçok toplumsal-politik meseleyi, edebiyatın dünyası içinden tartışan bir kitap” ideali, halen cazibesini koruyor ve araştırılmayı bekliyor.

Yazarlara Notlar

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'nde değerlendirme süreçlerine alınacak çalışmalarda temel bazı kriterler aranmaktadır.

Dergiye gönderilecek çalışmaların;

- Kadın çalışmalarıyla ilgili nicel, nitel, tekdenekli veya karma araştırma deseni kullanılarak hazırlanmış olmasına,
- Kadın alışmaları konusunda son dönem alanyazını kapsamlı biçimde değerlendiren literatür analizi, metaanaliz veya metasentez çalışması olmasına,
- Kadın alışmaları konusunda pratik olarak uygulanabilecek model nerileri sunmasına dikkat edilir veya benzeri zgn nitelikte yazılar olması talep edilir.
- Kadın alışmaları konusunda bilimsel yazı ve makalelerin yanı sıra, tebliğler, kitap değerlendirme yazıları, mahkeme kararı ve mevzuat incelemeleri ile güncel olaylara ilişkin analizlere ve kadın çalışmalarına katkı sunacak farklı alanlardan çalışmalara da yer verilebilir. Bu tür yazılar, yayın kurulu tarafından kabul edilir veya geri çevrilir.

Yayımlanmak üzere gönderilen çalışmalar öncelikle Dergi Yöneticisi ve Baş Editör tarafından amaç, konu, içerik, sunuş tarzi ve yazım kurallarına uygunluk yönlerinden incelenmektedir. Editöryal n değerlendirmedeki genel eğilimler şu şekildedir:

Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerine Dayalı alışmalar

- Yüksek lisans ve doktora tezlerine dayalı çalışmalarda tezin bütününün, tezde kullanılan bütün verilerin raporlanması, tezlerden dilimlenme yapılmaması beklenmektedir.
- Bütün araştırma türleri için verilerin güncelliğine önem verilmektedir. Araştırma verilerinin toplanması üzerinden 5 yıl veya daha fazla süre geçmiş ise araştırmaların güncelliğini kaybettiği yönünde görüş bildirilmektedir.

Değerlendirme Süreçleri

- Gönderilen bir çalışmanın editöryal değerlendirmesi 40 gün içerisinde tamamlanmaktadır.
- Hakem değerlendirme sürecine alınan çalışmalar alanda uzman iki hakeme gönderilir.
- Eğer hakemlerin raporlarında çalışma ile ilgili görüş ayrılığı söz konusu olursa,

üçüncü bir hakemin görüşüne başvurur.

- Hakem değerlendirme süreci, şu anki yoğunluk göz önüne alındığında yaklaşık 1-2 ay sürmektedir. Bu süre, ilgili alandaki hakemlerin iş yükü nedeniyle uzayabilmektedir.
- Hakem raporları gizlidir. Yazarlar çalışmalarını değerlendiren hakemlerin kim olduğunu bilmemektedirler. Hakemler de değerlendirdikleri çalışmanın yazarını/yazarlarını bilmemektedirler.
- Yazar/yazarlar; hakemlerin, Alan Editörünün ve Baş Editörün eleştirilerini, önerilerini ve düzeltme taleplerini dikkate almak zorundadırlar. Yazar/yazarlar, eleştirilerden ve önerilerden katılmadığı hususları gerekçeleriyle izah etmelidir/etmelidirler.

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'nde hakem değerlendirme süreçlerinin detayları ve ilkeleri için Hakemlere Notlar bölümüne bakılabilir.

Yayıma kabul edilen çalışmaların süreçleri aşağıda belirtilmiştir.

- Yayıma kabul edilen bir çalışmanın neticesi Yetkilendirilmiş Yazara bildirilir.
- Yetkilendirilmiş Yazarın ilgili raporlara göre düzenlediği çalışma Baş Editör veya Alan Editörü tarafından incelenir. Onaylanan çalışma tashih ve redaksiyon sürecine alınır.
- Bu süreçleri tamamlayan çalışmalar yayım sürecine alınır ve ilgili sayıda basılır.

Editöryal ön değerlendirme sonucunda bir çalışma, genel kriterleri veya yukarıdaki kriterleri karşılamıyorsa, çalışmanın Yetkilendirilmiş Yazarına gerekçesi ile birlikte, çalışmasının hakem değerlendirme sürecine alınamayacağı yönündeki karar bildirilmektedir.

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanan makalelerin;

- Sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir. Yayımlanan yazılar, düşünsel planda dergiyi veya Kadın ve Demokrasi Derneğini (KADEM) bağlamaz.
- Yayımlanan yazıların yayım hakları Kadın ve Demokrasi Derneğine (KADEM) aittir.

KADEM
KADIN ve DEMOKRASİ DERNEĞİ

JUNE 2016 • VOLUME 2 • ISSUE 1

KADEM

Journal of Women's Studies

ISSN:2149-4878.

Interview

Aisha H. L. Al-Adawiya

“Poor” Approaches to Women: From a Narrow Profane World to a Vast Universe of Islam

Prof. Mustafa Tekin

Refugee Women and Children of a Stateless Generation: From Rightlessness to Poverty

Res. Asst. Özlem Ünlü

The Construction of Different Consumption Habits of X, Y and Z Generation Women in the Postmodern World

Teaching Asst. Dr. Nuray Mercan

The Role of Women Volunteers in Fighting against Urban Poverty in Turkey

Büşra Küçükkuş Bilgin

Support of Women Entrepreneurship in the Struggle against Women's Poverty and Micro-credit Practices: Example of Yalova

Uğur Albayrak

Universal Declaration of Human Rights and Women's Working with Reference to 1982 Constitution

Prof. H. Fehim Üçışık

The Contributions of Women Companions of Prophet Mohammed to *Hadith* Literature

Ebrar Beşinci Şimşek

Hearing a Voice

Asst. Prof. Zeynep Kevser Şerefoğlu Danış

kadem.org.tr